

ORDENANÇA MUNICIPAL PER A LA PREVENCIÓ I EL CONTROL DELS MOSQUITZS PICADORS EN EL MUNICIPI DE TORREBLANCA

Exposició de motius.

Les molèsties i les conseqüències de les picadures dels mosquits impliquen una intervenció per part de l'Ajuntament, siga per ell mateix o per delegació, en els espais necessaris per a poder realitzar les actuacions pertinents que garantisquen el benestar dels seus veïns, així com de la seguretat en la salut i el medi ambient.

Les actuacions recomanades segons l'experiència internacional i els criteris tècnics no han de consistir únicament en aplicacions plaguicides contra els mosquits adults. Molt al contrari, les dites aplicacions s'han d'aplicar només en casos molt particulars a causa de la seua escassa sostenibilitat per no solucionar el problema en la seua base i no constituir una solució a mitjà termini, a més, poden tindre efectes no desitjats sobre la salut de població humana implicada, el dit efectes poden ser superiors als produïts per les picadures de mosquits. Com es ve fent en el municipi de Torreblanca des de fa anys, es prioritza sempre la prevenció, el control en origen del problema per mitjà de tractament biològic contra les larves.

Les actuacions de control dels mosquits picadors han de realitzar-se tant en l'àmbit públic com a privat. En el primer, l'Ajuntament té la capacitat de gestió necessària. No obstant això, algunes de les 10 espècies detectades en el municipi tenen una marcada preferència per l'àmbit antròpic privat pel que el seu control passa necessàriament per la implicació i actuació de tots i cada un dels seus veïns. La implicació dels afectats és un deure cívic més que els ciutadans han d'assumir, i que no necessita coneixements tècnics ni d'aportacions econòmiques suplementàries. Exigix simplement gestionar en l'àmbit domèstic, els punts amb aigua que puguen convertir-se en focus de creixement i multiplicació de la plaga per a evitar que això arribe a succeir.

L'Ajuntament de Torreblanca controlarà aquells espais públics amb aigües estancades que puguen constituir punts de cria, i aportaran al veïnat, la informació i l'assessorament necessari, amb tal de facultar-los per a complir amb el seu deure evitar la cria de mosquits en els seus voltants.

Esta ordenança s'inscriu en el marc de la convivència cívica, i en ella es regulen les mesures necessàries amb tal d'evitar la proliferació descontrolada dels mosquits en general. Així mateix, i com en el cas d'altres activitats insalubres, també s'habiliten els òrgans competents per a sancionar aquells que "col·locant-se ells mateixos fora d'este marc" permeten la reproducció dels mosquits, causant un perjuí a la comunitat.

Article 1. Objectiu.

Esta ordenança té com a finalitat controlar, en el nostre municipi, les poblacions de mosquits autòctons, com a la possible arribada de l'espècie invasora *Aedes albopictus*, amb tal de minimitzar els efectes que estos insectes puguen ocasionar a la ciutadania.

Article 2. Àmbit d'aplicació i usos afectats.

Queden inclosos, en l'àmbit d'aplicació d'esta ordenança, totes les persones físiques o jurídiques que siguen propietàries, posseïdores o titulars d'espais, béns, activitats econòmiques o objectes susceptibles de crear les condicions de proliferació de mosquits, ubicats en el municipi.

Article 3. Definicions.

A l'efecte d'esta ordenança, es definix:

Mosquits autòctons: Tota espècie de mosquit conegut habitualment en el municipi, pertanyent a la família dels culícids, que produïxen un dany físic a les persones per mitjà de picadures i amb possibles reaccions al·lèrgiques.

Aedes albopictus: Mosquit tigre. Com els mosquits anteriors produïxen picadures amb possibles reaccions al·lèrgiques a la població. És un mosquit originari d'Àsia, de color negre i amb ratlles blanques molt contrastades i especialment visibles en les potes i una línia blanca longitudinal en el tòrax i el cap i que presenta una notable activitat picadora, principalment diürna.

La seua dimensió oscil·la entre els 6 i 10 mm. És una espècie invasora que s'esta perfectament adaptada al nostre territori, colonitzant nous ambients i criant en xicotetes masses d'aigua artificial, estancades o tancades, com són bidons, poals, gerres, gerres, plats de tests, pneumàtics i altres tipus de recipients. Pot coincidir perfectament en els hàbitats larvaris de les espècies autòctones, com és el cas de *Culex pipiens* que és una espècie que entra dins de les cases.

Ous: Els ous dels mosquits són negres i ovalats, normalment poc o res visibles a simple vista. Són importants perquè asseguren la supervivència de les espècies durant l'estació freda.

Larves: Fase de desenrotllament del mosquit quan ix de l'ou. Són aquàtiques, sense ales i vermiformes, i no s'assemblen res als individus adults. Mesuren entre 1 i 8 mm de longitud segons el seu estat de creixement i tarden entre 5 i 10 dies a transformar-se en pupas. Les larves s'alimenten de matèria orgànica en suspensió dins de l'aigua i poden assemblar-se a xicotets cabuts a primera vista. Els seus moviments espasmòdics són molt característics.

Pupa: Fase posterior a la larva, que posseïx una duració d'un o dos dies i on es produïx la metamorfosi que donarà lloc al mosquit adult.

Aigües estancades: Acumulació d'aigua sense corrent de qualsevulla grandària. Esta exposada a la posada dels ous per part dels mosquits adults i per tant de proliferar i produir danys a la població.

Article 4. Criteris generals. Regulació de les aigües estancades.

Esta ordenança afecta totes les persones físiques o jurídiques que siguen propietàries o posseïdores d'espais, béns o objectes susceptibles de crear condicions de proliferació de mosquits picadors, que eviten l'abandó, definitiu o temporal, tant en espais públics com a privats, de contenidors i objectes, siga quin siga la seua naturalesa i dimensió (per exemple: pneumàtics, bosses o lones de plàstic, fonts ornamentals, articles decoratius de jardí, basses de reg, piscines, llandes, bosses, etc.) les quals puguen acumular aigua i com a conseqüència puguen reproduir-se els mosquits.

Els propietaris de solars estan obligats a mantindre a càrrec seu, nets de fem, recipients o objectes abandonats, així com de mantindre la vegetació herbàcia baix control periòdic. Les actuacions correctores que pogueren emprendre l'Ajuntament en cas d'incompliment seran facturats íntegrament al titular de les parcel·les.

Article 5. Actuacions generals.

Les persones que es troben en l'àmbit d'aplicació de la present ordenança hauran d'ajustar les seues actuacions a les prescripcions següents:

- Neutralitzar, en els seus espais privats, tots aquells objectes que es troben a l'aire lliure i presenten concavitats que puguen acumular aigua. En primer lloc hauran de buidar-los. Per a aconseguir un efecte definitiu tindran, segons les possibilitats, eliminar-los definitivament, invertir-los, foradar el fons o bé traslladar-los a un lloc cobert.
- Els plats de tests hauran de ser retirats, i quan això siga impossible, hauran d'estar atents que es mantinguen secs; alternativament, s'utilitzaran mètodes hidropònics o irrigadors automàtics de circuit tancat.
- En el cas d'elements fixos i objectes que no es puguen retirar, es revisaran dos vegades per setmana per a eliminar qualsevol acumulació d'aigua. Si és possible, s'evitarà que tornen a omplir-se. Si tampoc això és possible, els recipients es mantindran tapats per mitjà d'una tapa hermètica o una tela mosquitera (malla inferior a 2 mm).
- Quan siga imprescindible tindre aigua en recipients destapats (per exemple, en abeuradors d'animals) l'aigua es renovarà dos vegades per setmana com a mínim. En el cas de basses i fonts decoratives, es recomana la introducció de peixos ja que són depredadors de larves de mosquits.
- Com a últim recurs, quan cap dels mètodes anteriors puga ser aplicables, els propietaris procediran setmanalment a aplicar un larvicida biològic sobre l'aigua, autoritzat per al dit ús i com a aplicació domèstica.
- Les piscines han de mantindre's tot l'any per mitjà de tractament desinfectant habitual. Això garantirà l'absència de mosquits i per consegüent també del mosquit tigre així com d'altres organismes indesitjables, a més de facilitar unes condicions sanitàries i higièniques imprescindibles.
- Els gestors de manteniment dels edificis, vigilaran els depòsits d'aigua de les instal·lacions de climatització comunitàries, així com dels col·lectors d'aigües dels edificis, dels vierteaguas de les teulades i dels sifons de pati.
- Els gestors de finques on, per la seua activitat comercial o industrial, s'acumulen objectes de qualsevol tipus que puguen omplir-se d'aigua de pluja seran responsables d'evitar que apareguen larves de mosquits, segons els principis exposats de buidar, bolcar i/o foradar.
- S'evitarà l'acumulació d'aigua en els forats dels arbres i en la seua base per excés de reg permanent. El primer es pot evitar omplint els forats amb grava o arenes.
- Els propietaris o arrendadors dels horts situats en espais abandonats o solars buits pròxims a la via pública, hauran de complir amb especial atenció els preceptes exposats anteriorment, especialment respecte als depòsits o bidons de grans dimensions que solen utilitzar-se en els dits llocs, ja que es convertixen en importants focus de cria de mosquits.. En el cas de l'existència dels dits bidons o depòsits hauran de posseir un tancament hermètic per mitjà de tapa ajustada. A este apartat s'afigen també les basses abandonades de l'antic sistema de reg del municipi.
- Les empreses o centres comercials especialitzats en articles de jardineria i/o ceràmica, són punts d'especial risc, i els seus propietaris tindran una atenció especial perquè els objectes no acumulen aigua ni proliferen

larves de mosquits per mitjà de l'aplicació rigorosa de les normes exposades.

- Per a qualsevol altre tipus d'acumulació d'aigua no prevista en la present ordenança, s'haurà de notificar la seua existència als Servicis Agraris de l'Ajuntament perquè es pugui determinar el seu nivell de perillositat respecte a la reproducció de mosquits.

Article 6. Situació específica: cementeris municipals i granges d'animals.

Cementeris municipals:

Es consideren estes instal·lacions d'especial atenció a causa de la presència massiva de recipients per a flors i que es convertixen en un centre de mosquits de gran rellevància, afectant greument els visitants però també als edificis pròxims al nucli urbà.

Els propietaris de drets funeraris sobre els nínxols hauran de perforar la base de tots els recipients florals per a evitar que acumulen aigua, tant els metàl·lics com els de plàstic o vidre. En el cas que els propietaris no actuen en este sentit, l'Ajuntament podrà practicar els orificis d'ofici, i si cabera, repercutir l'import de l'operació de manteniment sanitari als titulars.

Enfront d'esta situació, es recomana l'ús de flors artificials a favor del benestar ambiental dels visitants i veïns. Si es preferix utilitzar flors naturals, la humitat es mantindrà per mitjà d'esponges humides o semblants o omplint el gerro amb grava fina que supere el nivell de l'aigua, de manera que mai quede aigua lliure on els mosquits puguen depositar els seus ous.

Granges d'animals:

Igual que en l'article anterior, estes instal·lacions es consideren d'especial atenció per la presència de nombrosos recipients utilitzats com a abeuradors que es convertixen en focus de gran magnitud, sobretot respecte a les espècies antròpiques i preventiu per al mosquit tigre, afectant greument els empleats i als propis animals de les dites instal·lacions.

Els propietaris hauran d'habilitar un mecanisme d'evacuació semblant a l'empleat en les cisternes dels sanitaris per a facilitar la seua eliminació completa i periòdica cada 3 o 4 dies per a evitar l'emergència dels mosquits (afegir aigua no elimina els mosquits). No s'acceptaran Banyeres o frigorífics en desús per a tal comesa per emmagatzemar gran quantitat d'aigua i considerar-se un recurs limitat.

Article 7. Situació específica: tallers mecànics i depòsits de pneumàtics usats o nous.

Els professionals del sector de l'automoció que, per la seua activitat substituïxen pneumàtics de vehicles, estaran obligats a mantindre les cobertes baix sostre impermeable a l'espera de la seua arplega pels gestors de residus. En el cas de justificar adequadament la impossibilitat de fer-ho, s'acceptarà la seua situació a l'aire lliure amb la condició imprescindible de què siguen coberts per una lona impermeable que impossibilita la seua inundació. La mateixa condició s'aplicarà als pneumàtics que puguen existir en desballestaments o altres magatzems. En els depòsits específics de pneumàtics usats, caldrà mantindre mesures de seguretat addicionals:

- Desbrossament mensual de la vegetació herbàcia i arbustiva de la perifèria del solar en què s'emmagatzemen els pneumàtics

- Apilats de les rodes en columnes verticals i mai de forma aleatòria
- Cobriment de les columnes per mitjà de lones impermeables
- Minimització del temps de magatzematge enfront de la seua utilització o reciclatge
- En cas de trasllat a altres municipis o comunitats autònomes, es realitzarà durant l'època freda amb tal de reduir el risc de contaminació
- Eliminació immediata dels pneumàtics sense valor comercial
- Aplicació de plaguicides de formulació en cas necessari.

Els pneumàtics no seran acceptats en cap cas en cap punt del terme municipal al ser utilitzats com un element de fixació de plàstics o lones, ni tampoc podran usar-se amb finalitats lúdiques en els patis de centres escolars de titularitat municipal sense que estiguen foradats o semienterrats en posició vertical.

Article 8. Tractaments específics.

En el cas que es considere oportú realitzar tractaments amb productes biocides, es recorrerà als proposats per tècnics qualificats. Els dits tractaments es duran a terme segons llei, per mitjà de personal autoritzats. En tots els casos es tindrà present, que els tractaments contra mosquits adults, es realitzaran per mitjà de productes amb terminis mínims de seguretat (màxim 12 hores), i que, per tant, són un recurs a utilitzar únicament en situacions extremes. En el cas d'aplicacions larvicides, l'Ajuntament autoritzarà únicament tractaments de tipus biològic com el *Bacillus thuringiensis* varietat *israelensis* (Bti), per la seua baixa toxicitat, especificitat i respecte ambiental.

Article 9. Control de les actuacions.

1.-L'actuació inspectora podrà ser realitzada per tècnics municipals designats a este efecte, per agents de la policia local o per personal supramunicipal, en funció d'assistència tècnica al municipi, que en tots els casos actuarà com a agent de l'autoritat, i podran accedir a qualsevol lloc, instal·lació o dependència, de titularitat pública o privada; en este últim cas en reserva de les previsions de la normativa aplicable en matèria d'accés a domicilis u qualsevol altre aplicable amb rang superior. També podran ordenar que les persones obligades adopten les mesures necessàries per a la prevenció o pel restabliment de les condicions que eviten la proliferació i/o propagació dels mosquits.

2.-Les persones referenciades en l'article segon queden obligades a facilitar informació exacta i veraç de béns i objectes afectats pels preceptes de la dita ordenança i permetre la corresponent activitat inspectora dels tècnics municipals segons determina la llei.

3.-En el cas que els obligats no permeten o dificulten l'actuació dels tècnics, o bé, incompliquen les instruccions aportades, els tècnics municipals realitzaran un informe dels fets, que servirà de base per a la realització d'un expedient sancionador, sense perjuí que, en el cas que els tècnics consideren necessària la intervenció immediata, l'Ajuntament adopte les mesures cautelars oportunes, sent els gastos a càrrec dels obligats.

Article 10. Procediment sancionador. Principis generals.

El procediment sancionador s'ajustarà a les disposicions legals relatives al procediment administratiu, dels principis establits en la llei 30/1992, LRJ PAC, de 26 de novembre.

Article 11. Les infraccions.

Es considera infracció, l'incompliment de les prescripcions que preveu la dita ordenança. Ja que la lluita contra els mosquits està basada en l'acció cívica, la cooperació i educació ciutadana, el procediment sancionador s'aplicarà preferentment en el cas en què les altres mesures no tinguen eficàcia.

Article 12. Criteri per a l'aplicació de les infraccions.

Les infraccions a què fa referència l'article onze es classifiquen com lleus, greus o molt greus, tenint en compte els criteris de risc per a la salut, la quantia de l'eventual benefici obtingut, el grau d'intencionalitat, la gravetat de l'alteració sanitària i social produïda, la generalització de la infracció i la reincidència. Els dits criteris poden ser valorats separadament o de forma conjunta.

Article 13. Qualificació de les infraccions.

En funció dels criteris establits en l'article dotze, es considera *infracció lleu*:

- Les comeses per simple negligència, sempre que el risc sanitari produït haja sigut mínim o escàs.
- Tindre aigua estancada amb larves o pupas de mosquit per incompliment de les prescripcions de l'article cinc.

Es considera *infracció greu*:

- L'incompliment dels requeriments específics dels tècnics municipals.
- Proporcionar informació o documentació falsa u inexacta.
- Dificultar o impedir el treball d'inspecció dels tècnics municipals.
- La reincidència en les infraccions lleus.

Es consideren *infracció molt greu*:

- L'incompliment dels requeriments específics formulats per les autoritats sanitàries municipals.
- L'incompliment dels requeriments específics formulats pel tècnic municipal quan existisca un perill per a la salut o per al benestar social.
- La reincidència en les infraccions greus.

Article 14. Personal responsable.

Seràn responsables de les infraccions administratives tipificades en la present ordenança, totes aquelles persones, siguen físiques o jurídiques, que hagen participat, per acció o per omissió, en la realització del fet infractor.

Article 15. Sancions.

Les infraccions referents a l'article dotze seran sancionades amb multes d'acord amb les classes següents:

- Infracció lleu, fins a 200 €
- Infracció greu, de 201 fins a 400 €
- Infracció molt greu, de 401 fins a 600 €

DISPOSICIONS ADDICIONALS.

Primera.

En tot el que no estiga previst en esta ordenança s'establirà allò que s'ha previst per les ordenances reguladores corresponents.

Segona.

En cas de necessitat, a partir de l'entrada en vigor de la dita ordenança s'adaptaran les altres ordenances existents (especialment les ordenances municipals sobre Via Pública, Medi Ambient i Convivència Ciutadana) així com en Reglament de Cementeri Municipal i també qualsevol altres que regule matèries que podrien entrar en conflicte amb la present.

DISPOSICIÓ FINAL.

Esta ordenança entrarà en vigor a partir de l'endemà de la seua publicació en el Butlletí Oficial de la Província.

.....

Publicada en el B.O.P. nº 39 de 31 de marzo de 2009